

Jeg er ikke saa helt ud glad ved den Ordning, der foreslaas her, specielt ikke ved det Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 11, og som altsaa gaar ud paa, at der skal være to Skoleraad, et for de egentlige tekniske Skoler og et andet for Fagskolerne og Teknologisk Institut. Jeg hører til dem, der helst vilde have beholdt Lovforslagets Bestemmelser med Hensyn til Skoleraadets Sammensætning, og jeg vil gerne sige hvorfor, idet jeg altsaa i øvrigt ogsaa anbefaler at tiltræde det af Udvalget foreslaaede. Det er nemlig min Opfattelse, at hvis der skal naas en samlet Plan for Undervisningen af dem, der enten som Lærlinge, som Svende eller som Mestre indenfor Haandværk og Industri ønsker at faa en bedre Uddannelse i deres Fag, end de har kunnet opnaa ved paa almindelig Vis at staa i Lære, hvis der skal naas en samlet Plan og en tilfredsstillende Ordning, er det nødvendigt, at der er et meget intimt og godt Samarbejde imellem samtlige de Skoler, hvad enten det nu er tekniske Skoler eller Fagskoler eller Teknologisk Institut, der har til Formaal at yde Bistand med Hensyn til Oplærelse og Dygtiggørelse i de forskellige Haandværk og Industrifag. Jeg lægger ikke Skjul paa, at jeg havde ventet mig noget mere af den Kommission, der blev nedsat — jeg tror, det var i Marts 1913 —, i Retning af at fremkomme med et Forslag til en samlet Plan, som det vistnok hed i Kommissoriet. Jeg husker ganske vist ikke dettes Ordlyd, skønt jeg vel egentlig burde huske det, da jeg jo selv har affattet det, men jeg husker — og jeg ved, at jeg ikke tager fejl paa dette Punkt —, at den væsentligste Opgave, der blev stillet denne Kommission, var, at den skulde komme med en samlet Plan for Undervisningen i tekniske Skoler, Fagskoler og Teknologisk Institut. Hvis Kommissionen havde kunnet forelægge en saadan samlet Plan, havde været færdig med sit Arbejde og kunde have afgivet en Betænkning over samtlige herhen hørende Forhold, er jeg tilbøjelig til at tro, at man med mere Udbytte her paa Rigsdagen vilde kunne have drøftet Spørgsmaalet ikke blot om Statens Tilsyn med den tekniske Undervisning, men om hele Undervisningen, for saa vidt angaar Haandværk og Industri. Det har Kommissionen imidlertid ikke kunnet, og da jeg ikke selv nøjere har kunnet følge dens Arbejde, skal jeg ikke paa nogen Maade bebrejde den noget i saa Henseende og er derfor

ogsaa gaaet med til at indstille Forslaget til Vedtagelse med de Ændringer, der er foreslaaede. Jeg har dog ønsket her at gøre opmærksom paa, at det efter min Mening vilde have været ønskeligt, om der kunde have foreligget en saadan samlet Plan.

Jeg maatte maaske minde om, at den Gang Spørgsmaalet var fremme første Gang her paa Rigsdagen, i Rigsdagssamlingen 1912—13, kom man ind paa Forhandlingerne ved et Samraad ved Finanslovens anden Behandling, og der blev da ikke blot af mig, som den Gang var Indenrigsminister, givet Tilslutning til Tanken og udtalt Ønske om, at en saadan Kommission maatte blive nedsat til Overvejelse af samtlige disse Spørgsmaal, men ogsaa alle Partiers Ordførere gav under Sagens Behandling her deres Tilslutning til denne Tanke. Jeg minder specielt om, at det daværende Medlem fra Slagelse, Holger Neergaard, ikke alene gav Tanken sin Tilslutning, men tillige beklagede, at vi under Ministeriet for Handel og Søfart havde en anden Undervisning, nemlig Maskinistundervisning, som han mente egentlig burde tages med ind under de Overvejelser, som denne Kommission vilde faa at gøre med, som jeg havde anset det for ønskeligt at faa nedsat. Han gjorde opmærksom paa, at det var et meget kostbart Tilsyn, der nu fandtes for Maskinistundervisningens Vedkommende, og han gik ud fra, at det var saa beslægtede Omraader, at der sikkert var Grund til at tage det hele op til en samlet Overvejelse; men han erkendte, at der maaske var Vanskeligheder til Stede for en saadan samlet Overvejelse, fordi Maskinistundervisningen den Gang hørte under Ministeriet for Handel og Søfart, medens de tekniske Skoler, Fagskolerne og Teknologisk Institut hørte ind under Indenrigsministeren. Disse Vanskeligheder eksisterer jo ikke nu mere, fordi det alt hører ind under Handelsministeriet. Men jeg erkender, at der ikke blev givet Kommissionen noget Paalæg i saa Henseende i Kommissoriet, og jeg nævner aldeles ikke dette for paa nogen Maade at ville rette nogen Bebrejdelse mod Kommissionen, men jeg har kun ønsket at pege paa, at det vilde have været heldigt, hvis vi havde haft det hele henlagt til en samlet Overvejelse, og at der kunde have været god Grund til at tage ogsaa det Spørgsmaal med op under den samlede Overvejelse. Jeg skal for øvrigt gøre opmærksom paa, at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valg-